

Αγία Σοφία:

Μια πλαγίαση πρέπει να παραδοθεί και πάλι ως πρωτότυπο στο Οικουμενικό Πατριαρχείο της Κωνσταντινούπολης

γράφει ο Κώστας Καρράς

Η Αγία Σοφία είναι μια εκκλησία αναγνωρισμένη από ολόκληρο τον κόσμο, η οποία χρησιμοποιήθηκε από χριστιανούς για περισσότερα από χίλια χρόνια. Το γεγονός ότι αυτό το παγκόσμιο πολιτιστικό κληροδότημα μετατράπηκε σε τζαμί από μουσουλμάνους, σύμφωνα με τη σημερινή νομική αντίληψη, ονομάζεται πλαγιαρισμός και τιμωρείται.

Δεν είμαι θρησκευτικό άτομο. Όταν στις 29 Μαΐου 2026 είδα για πρώτη φορά τις καλυμμένες εικόνες, ένιωσα αδιαθεσία. Αναρωτήθηκα ποιοι άνθρωποι μπορούν να κάνουν κάτι τέτοιο. Ναι, αυτό συνέβη πριν από σχεδόν 600 χρόνια, αλλά γιατί δεν έχει διορθωθεί μέχρι σήμερα; Όλος ο πολιτισμένος κόσμος καταδικάζει με την μεγαλύτερη αυστηρότητα τέτοιες πράξεις..

Οι Τούρκοι που γνώρισα στη Γερμανία και εκείνοι που γνώρισα κατά τη διάρκεια του ταξιδιού μου στην Τουρκία δεν κάνουν κάτι τέτοιο.

Μετά από λίγα λεπτά έφυγα από τους χώρους της Αγίας Σοφίας. Τρεις πολύ συμπαθητικές γυναίκες της τούρκικης αστυνομίας μου ζήτησαν να μην φοράω το καπέλο με τη μικροσκοπική ελληνική σημαία και να διαγράψω τυχόν φωτογραφίες με αυτό το καπέλο. Ερμήνευσα τον ευγενικό τρόπο με τον οποίο μου το ζήτησαν ως μια μορφή συγγνώμης και, κατά κάποιον τρόπο, λυπήθηκα τα τρία πολύ νεαρά και πολύ συμπαθητικά αστυνομικά στελέχη.

Έξω περίμεναν μεγάλες ουρές ανθρώπων που ήθελαν να μπουν στην Αγία Σοφία. Ήταν χιλιάδες άνθρωποι. Είναι όλοι αυτοί οι άνθρωποι μουσουλμάνοι; Αυτό αναρωτήθηκα. Ή μήπως κρυπτοχριστιανοί; Αργότερα, Έλληνες της Κωνσταντινούπολης, που αποκαλούν τους εαυτούς τους «Ρωμιοί», μου είπαν ότι πολλοί μουσουλμάνοι θεωρούν την Αγία Σοφία ως τον ιερότερο τόπο προσευχής τους. Ακόμη πιο ιερό από το Γαλάζιο Τζαμί που βρίσκεται δίπλα της. Το ντόπιο, ηλικιωμένο ζευγάρι, ο Κωνσταντίνος και η Δέσποινα, πρόσθεσαν ότι το ίδιο παρατηρείται και στις εκκλησιαστικές λειτουργίες στο μοναστήρι του Σουμελά. Οι περισσότεροι επισκέπτες της εκκλησίας δηλώνουν ότι είναι μουσουλμάνοι. Ότι αυτό ίσως να μην ισχύει απαραίτητα, το συνειδητοποίησα στην Αλεξανδρούπολη. Ο Νίκος, ιδιοκτήτης ξενοδοχείου, μου εξήγησε την τελευταία μέρα του ταξιδιού μου στην Τουρκία ότι ολόκληρη η περιοχή συντηρείται οικονομικά από τους Τούρκους τουρίστες. Και το 80% των τουριστών δηλώνει ανοιχτά ότι είναι κρυφοχριστιανοί.

Η πίστη είναι καθαρά ιδιωτική υπόθεση. Το τι και γιατί πιστεύει κάποιος δεν αφορά κανέναν. Όσο όμως ο πιστός δεν μπορεί να εκφράσει ανοιχτά την πίστη του, αυτό μας αφορά όλους. Και σε αυτή τη συγκεκριμένη περίπτωση, εμάς τους Έλληνες και τους Τούρκους. Διότι αυτό έχει να κάνει με τη δημοκρατία.

Όσον αφορά την Αγία Σοφία, η παρούσα κατάσταση αποτελεί το μεγαλύτερο εμπόδιο στην οικοδόμηση φιλικών σχέσεων μεταξύ Ελλήνων και Τούρκων.

Η παράδοση της Αγίας Σοφίας στο Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως θα ήταν η αρχή μιας νέας φιλίας – για να το εκφράσω με τα λόγια της παγκοσμίως διάσημης ταινίας «Καζαμπλάνκα». Αυτή η μέρα θα έρθει. Διότι όλο και περισσότεροι άνθρωποι χρησιμοποιούν τις νέες τεχνολογίες και έτσι ανακαλύπτουν ποιοι είναι και από πού προέρχονται. Η γενετική θα ενώσει ξανά κάποια μέρα τους ανθρώπους της περιοχής του Αιγαίου. Αν φτάσω στην ηλικία του πατέρα μου (103 ετών) ή της γιαγιάς μου (106 ετών) και αν οι λαοί μας σταθούν ενωμένοι και αντισταθούν σε όλους όσους θέλουν να μας παρασύρουν σε πόλεμο για να επιτύχουν τους άπληστους στόχους τους, ενισχύοντας αντ' αυτού, βήμα-βήμα, τη φιλία μας, τότε θα ζήσω και εγώ ο ίδιος αυτή την ημέρα.

**Κ. Κ.
Αρκάδας**

Hagia Sophia: ***Ein Plagiat muss wieder als Original dem Ökumenischen Patriarchat von Konstantinopel übergeben werden*** **Von Konstantin Karras**

Die Hagia Sophia ist eine von der ganzen Welt anerkannte Kirche, die mehr als tausend Jahre lang von Christen genutzt wurde. Dass dieses Weltkulturerbe von Muslimen in eine Moschee umgewandelt wurde, nennt man nach heutigem Rechtsverständnis ein Plagiat und es wird bestraft.

Ich bin kein religiöser Mensch. Als ich am 29. Mai 2026 zum ersten Mal die verputzten Ikonen sah, wurde mir schlecht. Ich habe mich gefragt, welche Menschen so etwas tun können. Ja, das ist vor fast 600 Jahren passiert, aber warum wurde es bis heute nicht korrigiert? Die gesamte zivilisierte Welt verurteilt solche Taten aufs Schärfste..

Die Türken, die ich in Deutschland kennengelernt habe, und die, die ich während meiner Türkei-Reise kennengelernt habe, tun so etwas nicht.

Nach wenigen Minuten verließ ich die Räume der Hagia Sophia. Drei sehr sympathische türkische Polizisten baten mich, den Hut mit der winzig kleinen griechischen Flagge nicht zu tragen und eventuelle Fotos mit diesem Hut zu löschen. Ich interpretierte die liebevolle Art und Weise der Aufforderung als eine Art Entschuldigung und irgendwie taten mir die drei sehr jungen Polizisten leid.

Draußen warteten große Schlangen von Menschen, die in die Hagia Sophia hinein wollten. Es waren Tausende von Menschen. Sind all diese Menschen Muslime? Das habe ich mich gefragt. Oder vielleicht Krypto-Christen? Später erzählten mir Konstantinopolitaner Griechen, die sich Romioi nennen, dass viele Muslime die Hagia Sophia als ihren höchsten Gebetsort betrachten. Höher sogar als den der daneben liegenden Blauen Moschee. Das einheimische, ältere Ehepaar Konstantinos und Despina fügte hinzu, dass man das Gleiche bei den kirchlichen Messen im Kloster Sumela beobachtet. Die meisten Besucher der Kirche geben an, Muslime zu sein. Dass dies vielleicht nicht unbedingt stimmen kann, wurde mir in Alexandroupolis bewusst. Nikos, ein Hotelbesitzer, erklärte mir am letzten Tag meiner Türkei-Reise, dass die gesamte Region ökonomisch von türkischen Touristen am Leben erhalten wird. Und 80 % der Touristen gaben offen zu, Krypto-Christen zu sein.

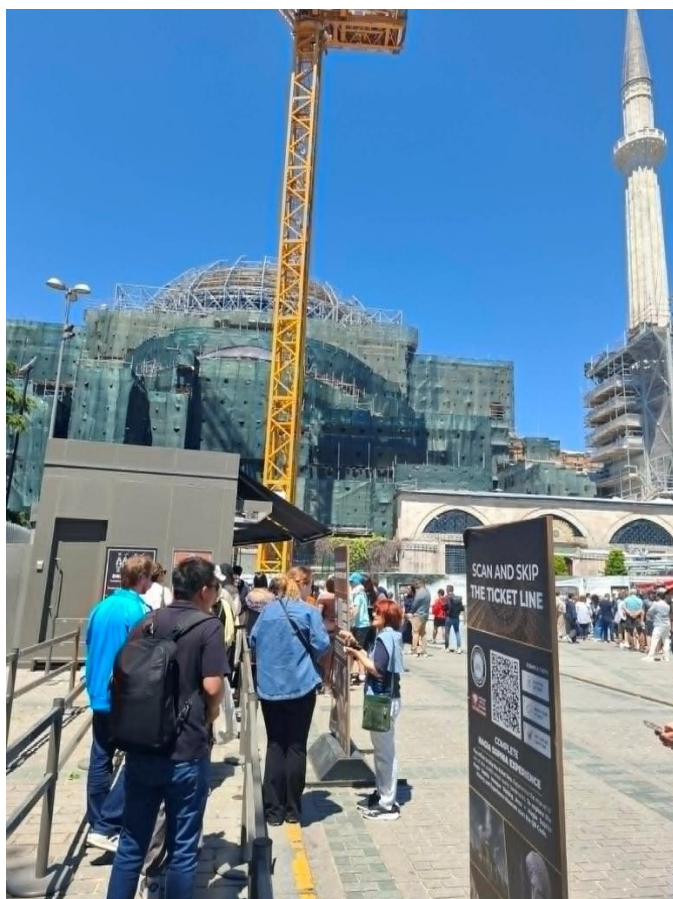
Der Glaube ist eine rein private Angelegenheit. Was und warum jemand glaubt, geht niemanden etwas an. Solange der Gläubige seinen Glauben aber nicht offen sagen kann, geht es uns allen an. Und in diesem speziellen Fall uns Griechen und Türken. Denn das hat mit Demokratie zu tun.

Was Hagia Sophia betrifft, stellt der derzeitige Zustand das größte Hindernis beim Aufbau freundschaftlicher Beziehungen zwischen Griechen und Türken dar.

Die Übergabe der Hagia Sophia an das Patriarchat von Konstantinopel wäre der Beginn einer neuen Freundschaft – um es mit dem weltweit berühmten Film „Casablanca“ auszudrücken. Dieser Tag wird kommen. Denn immer mehr Menschen nutzen die neuen Technologien und erfahren so, wer sie sind und woher sie kommen. Die Genetik wird die Menschen in der Ägäis-Region eines Tages wieder vereinen. Wenn ich das Alter meines Vaters (103 Jahre) oder das meiner Großmutter (106 Jahre) erreiche und wenn unsere Völker zusammenstehen und allen, die uns in einen Krieg hineinziehen wollen, um ihre geldgierigen Ziele zu erreichen, Widerstand

leisten und stattdessen Stück für Stück unsere Freundschaft stärken, dann werde ich diesen Tag auch selbst miterleben.

K. K.
Arkadas

Ayasofya: ***Bir intihal eseri, yeniden orijinali olarak Konstantinopolis*** ***Ekümenik Patrikhanesi'ne iade edilmelidi***

Von Konstantin Karras

.

Ayasofya, tüm dünya tarafından tanınan ve bin yıldan fazla bir süredir Hristiyanlar tarafından kullanılan bir kilisedir. Bu dünya kültür mirasının Müslümanlar tarafından camiye dönüştürülmesi, günümüzün hukuk anlayışı uyarınca bir intihal olarak nitelendirilir ve cezalandırılır.

Ben dindar bir insan değilim. 29 Mayıs 2026'da sıvalı ikonları ilk kez gördüğümde midem bulandı. Böyle bir şeyi hangi insanlar yapabilir diye kendime sordum. Evet, bu olay neredeyse 600 yıl önce gerçekleşti, ama neden bugüne kadar düzeltilmedi? Tüm medeni dünya bu tür eylemleri en şiddetli şekilde kınamaktadır.

Almanya'da tanıştığım Türkler ve Türkiye seyahatim sırasında tanıştıklarım böyle bir şey yapmazlar.

Birkaç dakika sonra Ayasofya'nın salonlarından çıktım. Üç çok sempatik Türk polis memuru, üzerinde minicik bir Yunan bayrağı olan şapkayı takmamamı ve bu şapkayla çekilmiş olası fotoğrafları silmemi rica ettiler. Bu nazik ricasını bir tür özür olarak yorumladım ve nedense o üç genç polise acımiştım.

Dışarıda Ayasofya'ya girmek isteyen uzun kuyruklar vardı. Binlerce insan vardı. Acaba bu insanlar hep Müslüman mı? Kendime bunu sordum. Ya da belki gizli Hristiyanlar mı? Daha sonra kendilerine Romioi diyen Konstantinopolisli Yunanlılar, birçok Müslümanın Ayasofya'yı en kutsal ibadet yeri olarak gördüklerini anlattılar. Hatta yanındaki Sultanahmet Camii'nden bile daha kutsal. Yerli, yaşlı bir çift olan Konstantinos ve Despina, Sumela Manastırı'ndaki kilise ayinlerinde de aynı durumun gözlemlendiğini eklediler. Kiliseyi ziyaret edenlerin çoğu Müslüman olduklarını belirtiyor. Bunun her zaman doğru olmayabileceğinin farkına Alexandroupolis'te vardım. Otel sahibi Nikos, Türkiye seyahatimim son gününde bana, tüm bölgenin ekonomik olarak Türk turistler sayesinde ayakta kaldığını açıkladı. Ve turistlerin %80'i gizli Hristiyan olduklarını açıkça itiraf etti.

İnanç, tamamen özel bir meseledir. Birinin neye ve neden inandığı, kimseyi ilgilendirmez. Ancak inanan kişi inancını açıkça dile getiremediği sürece, bu hepimizi ilgilendirir. Ve bu özel durumda, biz Yunanlıları ve Türkleri. Çünkü bu, demokrasi ile ilgilidir.

Aya Sofya'ya gelince, mevcut durum, Yunanlılar ve Türkler arasında dostane ilişkiler kurulmasının önündeki en büyük engeldir.

Ayasofya'nın Konstantinopolis Patrikhanesi'ne devredilmesi, dünyaca ünlü "Casablanca" filminde ifade edildiği gibi, yeni bir dostluğun başlangıcı olacaktır. O gün gelecektir. Çünkü giderek daha fazla insan yeni teknolojilerden yararlanıyor ve bu sayede kim olduklarını ve nereden geldiklerini öğreniyor. Genetik, bir gün Ege Bölgesi'ndeki insanları yeniden birleştirecektir. Eğer babamın (103 yaş) ya da büyükannemin (106 yaş) yaşına ulaşırsam ve halklarımız bir arada durur, para hırsıyla dolu hedeflerine ulaşmak için bizi bir savaşa

sürüklemek isteyen herkese direnir ve bunun yerine dostluğumuzu adım adım güçlendirirsek, o zaman ben de bu günü bizzat yaşayacağım.

K. K.
Arkadas

